

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

PS-NKWR.431.2.1.2026.JL

Pani
Beata Moskal - Słaniewska
Prezydent Świdnicy

Urząd Miejski w Świdnicy
ul. Armii Krajowej 49
58-100 Świdnica

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Wrocław, 23 lutego 2026 r.

I. Informacje organizacyjne

Jednostka kontrolowana:	Urząd Miejski w Świdnicy
Kierownik jednostki kontrolowanej:	Beata Moskal - Słaniewska – Prezydent Świdnicy, w okresie od 1 stycznia 2025 r. do 27 stycznia 2026 r. (dowód: akta kontroli str. 1)
Zakres kontroli:	Realizacja zadań własnych gminy w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej oraz zgodność zatrudniania asystenta rodziny z wymogami kwalifikacyjnymi. Okres objęty kontrolą od 1 stycznia 2025 r. do 27 stycznia 2026 r.
Podstawa prawna kontroli:	Art. 186 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej ¹ Plan Kontroli na I półrocze 2026 r. zatwierdzony przez Wojewodę Dolnośląskiego w dniu 22 grudnia 2025 r.
Data rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych:	Od 27 stycznia 2026 r. do 6 lutego 2026 r.
Kontrolerzy:	1. Joanna Laskowska, inspektor wojewódzki, upoważnienie nr 20 z 12 stycznia 2026 r., sygn. PS-NKWR.0030.20.2026.JL 2. Martyna Kwiecińska, inspektor wojewódzki, upoważnienie nr 21 z 12 stycznia 2026 r., sygn. PS-NKWR.0030.21.2026.JL (dowód: akta kontroli str. 15 – 16)

¹ zwanej w dalszej części niniejszego wystąpienia pokontrolnego „ustawą”, (Dz.U z 2025 r., poz.49)

II. Ocena kontrolowanej jednostki:

W zakresie działalności jednostki podlegającej kontroli wydaje się ocenę pozytywną, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości. Uzasadnieniem oceny jest ustalony stan faktyczny i prawny. Możliwą przyczyną stwierdzonych nieprawidłowości było nieprzestrzeganie obowiązujących przepisów oraz ich błędna interpretacja. Stwierdzone nieprawidłowości spowodowały skutki w zakresie ostatecznej realizacji zadań.

III. Ustalenia kontroli:

1. Opracowanie i realizacja 3 – letniego gminnego programu wspierania rodziny, zgodnie z art. 176 pkt 1 ustawy.

Składanie przez Prezydenta Świdnicy do dnia 31 marca każdego roku radzie gminy rocznego sprawozdania z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny zgodnie z art. 179 ust. 1 ustawy.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Świdnicy² jest jednostką organizacyjną gminy Świdnica. Ośrodek działa na podstawie statutu nadanego uchwałą nr III/9/10 Rady Miejskiej w Świdnicy z dnia 28 grudnia 2010 r. Na podstawie analizy przedmiotowego statutu stwierdzono, że Ośrodek nie został wyznaczony formalnie do realizacji zadań gminy z zakresu ustawy o wspieraniu rodziny i systemu pieczy zastępczej, pomimo faktycznej realizacji tego zadania, co stanowi uchybienie leżące po stronie organu stanowiącego i wymaga aktualizacji.

Obowiązek opracowania 3-letniego gminnego programu wspierania rodziny został zrealizowany mocą podjętej w dniu 27 września 2024 r. przez Radę Miejską w Świdnicy uchwały nr V/47/24 w sprawie przyjęcia „Programu wspierania rodziny w Gminie Miasto Świdnica na lata 2024 – 2026”³. W Programie zawarto: wprowadzenie, diagnozę sytuacji rodzin, zasoby instytucjonalne, adresatów i cele programu, źródła finansowania i monitorowanie programu. Ustalony cel główny: *budowanie skutecznego systemu wsparcia rodzin w prawidłowym wypełnianiu jej funkcji* powiązано ściśle z realizacją przewidzianych w Programie zadań (celi szczegółowych) związanych z:

- tworzeniem warunków sprzyjających prawidłowemu funkcjonowaniu i wzmocnieniu rodzin z dziećmi w pełnieniu funkcji opiekuńczo – wychowawczych,

² zwanej w dalszej części niniejszego wystąpienia pokontrolnego „MOPS”, „Ośrodek”

³ zwanego w dalszej części niniejszego wystąpienia pokontrolnego „Programem”.

- zapewnieniem rodzinom warunków do uzyskiwania stabilizacji i poczucia bezpieczeństwa,
- zapobieganiem niedostosowania społecznego dzieci i młodzieży,
- zapewnieniem i doskonaleniem systemu zasobów ludzkich, organizacyjnych i finansowych służących budowaniu i utrzymywaniu systemu wspierania rodziny.

Do instytucji i organizacji realizujących ww. zadania mieszczące się w zakresie wspierania rodziny, pełniących funkcje wspierające, wskazano w Programie: MOPS, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Świdnicy (w tym Ośrodek Interwencji Kryzysowej), placówki oświatowe, Urząd Miejski w Świdnicy, Miejską Komisję ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Poradni Psychologiczno – Pedagogicznych w Świdnicy, organizacje pozarządowe (w tym prowadzące placówki wsparcia dziennego dla dzieci, zapewniające schronienie dla osób doświadczających przemocy domowej), Poradnię Terapii Uzależnień i Współzależnienia od Alkoholu w Świdnicy, Komendę Powiatową Policji w Świdnicy, Sąd Rejonowy w Świdnicy, kuratorów sądowych.

Podczas czynności kontrolnych okazano sprawozdanie za 2024 r. dotyczące realizacji Programu, które odnosiło się do opisu wykonania poszczególnych zadań z pozyskaniem informacji i danych od instytucji współpracujących na rzecz dziecka i rodziny, wskazanych powyżej.

W myśl art. 179 ust. 1 ustawy, w terminie do dnia 31 marca każdego roku wójt, burmistrz, prezydent miasta składa radzie gminy roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby związane z jego realizacją. Przedmiotowy obowiązek w Mieście Świdnica ciążył na prezydencie jako organie wykonawczym, a w praktyce sprawozdanie było przygotowywane przez dyrektora MOPS. Sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny za 2024 r. wraz z potrzebami związanymi z dalszą realizacją zadań Programu, w dniu 26 marca 2025 r. prezydent miasta złożył w Biurze Rady Miejskiej w Świdnicy.

(dowód: akta kontroli str. 80 – 134)

2. Tworzenie i rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych wsparcia i pomocy asystenta rodziny, dostępu do specjalistycznego poradnictwa, warunków do działania rodzin wspierających oraz miejsc dla dzieci w placówkach wsparcia dziennego, zgodnie z art. 176 pkt 3 ustawy.

Finansowanie kosztów związanych z udzielaniem pomocy przez rodziny wspierające, zgodnie z art. 176 pkt 4 lit. c ustawy.

W MOPS obowiązywała procedura wspierania rodziny przez pracownika socjalnego i asystenta rodziny, wprowadzona zarządzeniem nr 23/2022 Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Świdnicy z dnia 16 sierpnia 2022 r.

W okresie objętym kontrolą zatrudnionych w MOPS było 6 osób na stanowisku asystenta rodziny, którzy prowadzili pracę z łącznie 93 rodzinami. Liczba rodzin pod opieką jednego asystenta w poszczególnych miesiącach okresu objętego kontrolą (tj. od stycznia 2025 r. do stycznia 2026 r.) nie przekraczała 15, zgodnie z art. 15 ust. 4 ustawy. Z 29 rodzinami praca asystenta została zakończona (realizacja planu pracy z rodziną, zmiana miejsca zamieszkania rodziny biologicznej, brak realizacji planu przez rodzinę). Asystenci nie prowadzili postępowań z zakresu świadczeń realizowanych przez miasto, jak również ich praca nie była łączona z wykonywaniem obowiązków pracownika socjalnego na terenie gminy, w której praca ta była prowadzona, co jest zgodne z art. 17 ust. 3 i 4 ustawy.

Na podstawie losowo wybranych akt zawierających dokumentację pracy asystenta z rodzinami dokonano oceny prawidłowości i zgodności realizowanych zadań z wymogami określonymi w ustawie i stwierdzono, co następuje.

W oparciu o okoliczności wynikające z dotychczasowej pracy socjalnej w rodzinie, otrzymanych zgłoszeń o rodzinie zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej, zgodnie z art. 11 ust. 1 ustawy pracownik socjalny przeprowadzał wywiad środowiskowy podczas wizyty w rodzinie. Niezwłocznie po przeprowadzeniu wywiadu środowiskowego pracownik socjalny dokonywał analizy sytuacji rodziny, zgodnie z art. 11 ust. 2 ustawy i w sytuacji konieczności występował do dyrektora Ośrodka z wnioskiem o przydzielenie asystenta, zgodnie z art. 11 ust. 3 ustawy. Dyrektor Ośrodka przydzielał rodzinie asystenta i podczas pierwszej wizyty odbierano od niej zgodę na współpracę z asystentem rodziny, w myśl art. 8 ust. 3 ustawy. Podkreślenia wymaga, iż przedmiotowa zgoda została wyrażona przez rodzinę na etapie przeprowadzania wywiadu środowiskowego, co było utrwalone w kwestionariuszu wywiadu środowiskowego. Na podstawie wstępnej analizy sytuacji rodziny asystent, we współpracy z pracownikiem socjalnym i rodziną, sporządzał dla niej „plan pracy z rodziną”, zgodnie z art. 15 ust. 1 pkt 1 ustawy. W planach zawierano zakres realizowanych działań z rodziną (cel główny i cele szczegółowe), terminy ich realizacji oraz przewidywane efekty. W sytuacji, gdy dzieci z rodziny objętej asystą były umieszczone w pieczy zastępczej, zgodnie z art. 15 ust. 1 pkt 2 ustawy asystent rodziny opracował, we współpracy z rodziną i koordynatorem rodzinnej

pieczy zastępczej, plan pracy z rodziną, skoordynowany z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej.

W myśl art. 15 ust. 1 pkt 15 ustawy nie rzadziej niż co pół roku asystent sporządzał okresową ocenę sytuacji rodziny wraz z wnioskiem dotyczącym zasadności dalszej współpracy i przekazywał ją dyrektorowi Ośrodka, który potwierdzał podpisem zapoznanie się z ww. dokumentem. Każdy asystent rodziny, w ramach dokumentowania swojej pracy z rodziną w miejscu jej zamieszkania, w siedzibie MOPS, prowadził dokumenty – Kartę asystenta rodziny i Harmonogram pracy asystenta rodziny. Okolicznościowo sporządzał notatki służbowe, opinie sądowe, prowadził korespondencję z placówkami oświatowymi, z powiatowym centrum pomocy rodzinie (udzielanie odpowiedzi na wnioski). W rodzinach, gdzie zakończono asystę, prowadzony był monitoring, dokumentowany w formie Karty monitoringu (z wyłączeniem jednego przypadku z grupy kontrolnej).

Analiza kontrolna losowo wybranych planów pracy z rodziną wskazała, że:

- w jednym przypadku po zakończeniu współpracy asystenta z rodziną w piśmie z 1 grudnia 2025 r. informującym o zakończeniu współpracy z rodziną stwierdzono, że *„Pani ... i Pan ... zrealizowali wszystkie nałożone przez Sąd obowiązki, zrealizowali plan pracy z rodziną. Z opinii I OZSS wynika, że matka posiada prawidłowe i stabilne więzi emocjonalne, wykazuje się dojrzałością rodzicielską oraz ma właściwe kompetencje wychowawcze. Sąd wydał postanowienie o braku podstaw do wydania zarządzeń opiekuńczych (...). W związku z powyższym współpraca asystenta rodziny z rodziną zastoje zakończona. W rodzinie nie będzie prowadzony 3 miesięczny monitoring sytuacji rodziny”*. Nie stwierdzono dokumentacji potwierdzającej powadzenie monitoringu rodziny i tym samym stwierdza się nieprawidłowość w realizacji art. 15 ust. 1 pkt 16 ustawy i niespójność z uregulowaniami wewnętrznymi, tj. z pkt 22 ww. procedury wspierania rodziny przez pracownika socjalnego i asystenta rodziny. Ww. przepis ustawy nie wprowadza ograniczeń w stosowaniu;
- wobec dwóch rodzin na przestrzeni tworzenia kolejnych planów powtarzane były cele szczegółowe i krótkoterminowe: w rodzinie A.B. w planach pracy z rodziną z 12.06.2025 r. i 17.11.2025 r. asystent rodziny powtórzył cele szczegółowe i działania krótkoterminowe (tj. przez okres 12 miesięcy zaplanowane działania związane były ze złożeniem wniosku do komornika – zabezpieczenie alimentów, złożenie wniosku o upadłość konsumencką, wynajęcie własnego mieszkania, czynny udział w projekcie „Przyszłość Rodziną pisana”) oraz przewidywane efekty. W okresowej ocenie sytuacji

rodziny (z 12.11.2025 r.) asystent rodziny za zadania wykonane w rodzinie w okresie 16.07.2025 r. – 15.09.2025 r. wykazał udział rodziny w ww. projekcie i motywowanie rodziny do zgromadzenia dokumentacji w sprawie komorniczej oraz we wnioskach i uwagach informował, że „*należy podjąć próbę zbadania możliwości uzyskania przez Panią A. lokalu socjalnego/ komunalnego lub wsparcia w poszukiwaniu alternatywnych rozwiązań mieszkaniowych (samodzielne wynajęcie mieszkania)*”. Wskazuje się, iż w sytuacji braku realizacji zakresu działań i powtórzenia ich, należy zmodyfikować metody wspierające rodzinę w osiągnięciu zamierzonych efektów;

w rodzinie M.Ch. w planie pracy z rodziną z 27.06.2025 r. asystent rodziny powtórzył cele szczegółowe (wzrost umiejętności matki, dbałość o stan zdrowia dziecka), działania krótkoterminowe i przewidywane efekty z poprzedniego planu pracy z rodziną (z 23.12.2025 r.), przy jednoczesnych wnioskach zawartych w okresowych ocenach sytuacji rodziny (z 20.05.2025 r., z 20.11.2025 r.), z których wynikała potrzeba zmiany określenia zakresu działań. W obu okresowych ocenach sytuacji rodziny za zadania wykonane asystent uznał: szczepienie dziecka zgodnie z harmonogramem, właściwą pielęgnację dziecka, pobyt w szpitalu z dzieckiem (zapalenie płuc), udzielanie wsparcia rodzinie w zakresie prawidłowego żywienia. W sprawie dziecka postanowienie sądowe dot. umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej zostało wydane 18.11.2025 r. Plan pracy z rodziną nie został dostosowany do bieżącej sytuacji dziecka i rodziny, w szczególności dalszego jego pobytu pod opieką matki.

Reasumując powyższy obszar wskazuje się na konieczność uwzględniania w planach pracy z rodziną skonkretyzowanych zadań adekwatnych do potrzeb rodziny, mając na uwadze możliwości i obowiązki asystenta rodziny w zakresie podejmowanych działań, o których mowa w art. 15 ust. 1 pkt 3 – 13, pkt 18 ustawy.

W okresie objętym kontrolą rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych mogły korzystać z konsultacji, poradnictwa specjalistycznego, poradnictwa prawnego oraz terapii i mediacji. Zgodnie z art. 10 ust. 3 pkt 1 ustawy indywidualne konsultacje specjalistyczne, z których skorzystało łącznie 74 osoby, udzielane były w siedzibie MOPS przez psychologa (od poniedziałku do piątku w godz. 7³⁰ – 15³⁰) lub w sytuacjach tego wymagających w miejscu zamieszkania rodziny. Poradnictwo prawne, o którym mowa w art. 10 ust. 3 pkt 4 ustawy, udzielane było we wtorki i czwartki w godz. 8⁰⁰ – 15³⁰ przez 3 prawników (dwóch przyjmowało osoby zainteresowane w siedzibie MOPS, a jeden w Centrum Organizacji Pozarządowych przy ul. Długiej 33 w Świdnicy).

Porad prawnych udzielono 144 osobom. W myśl art. 10 ust. 3 pkt 2 ustawy zapewniano także wsparcie rodzinne i terapeutyczne, którym objęto 79 osób oraz mediację prowadzoną w ramach poradnictwa rodzinnego. Wskazuje się na konieczność prowadzenia dokumentacji w sposób umożliwiający stwierdzenie rzeczywistej liczby udzielonych mediacji rodzinom. W ramach realizacji zadań określonych w projekcie unijnym „Przyszłość Rodziną pisana”, organizowano także spotkania kręgów rodzinnych, mających na celu wymianę ich doświadczeń oraz w ramach realizacji programu „Szkoła dla Rodziców i Wychowawców” prowadzonych w formie cyklicznych warsztatów grupowych zapewniano uczestnikom udział w grupach samopomocowych, o których mowa w art. 10 ust. 3 pkt 5 ustawy. Mając na uwadze zasadę korzystania z danej formy wsparcia w programie lub w projekcie jako uczestnik, wskazuje się na konieczność organizacji grupy wsparcia dla rodziców/rodzin, którzy nie zadeklarowali się do udziału w ww. programie czy projekcie. Z informacji zawartych w ankiecie działalności MOPS w zakresie realizacji zadań własnych gminy wskazano, że w okresie objętym kontrolą nie było zapotrzebowania na formę wsparcia w postaci usług dla rodzin z dziećmi, w tym opiekuńczych i specjalistycznych, o których mowa w art. 10 ust. 3 pkt 3 ustawy.

W okresie objętym kontrolą podejmowano działania promujące ideę rodziny wspierającej poprzez upowszechnianie materiałów informacyjnych i reklamujących w siedzibie Ośrodka, w środowisku lokalnym, za pośrednictwem mediów społecznościowych i strony internetowej MOPS, w ramach Lokalnego Systemu Wsparcia w dn. 3 grudnia 2025 r. zorganizowano spotkanie przedstawicieli oświaty, pomocy społecznej, ochrony zdrowia, organizacji pozarządowych, sądu, cykliczne spotkania branżowe oraz warsztaty dla różnych grup zawodowych 29 – 30.10.2025 r., 4 – 5.11.2025 r., w następstwie których w styczniu 2026 r. zawarto umowę ustanowienia rodziny wspierającej (na okres roku) dla jednej rodziny objętej wsparciem asystenta rodziny. W okresie objętym kontrolą do MOPS wpłynęło 6 zgłoszeń od osób zainteresowanych pełnieniem roli rodziny wspierającej, przy czym 5 zrezygnowało na skutek powzięcia informacji o pełnieniu ww. roli bez wynagrodzenia. W okresie objętym kontrolą nie zaistniała sytuacja finansowania kosztów związanych z udzielaniem pomocy przez rodziny wspierające, zgodnie z art. 176 pkt 4 lit. c ustawy.

Zadanie własne gminy w postaci tworzenia placówek wsparcia dziennego, o których mowa w art. 176 pkt 3 lit. c ustawy było realizowane przez Wydział Polityki Społecznej i Spraw Socjalnych Urzędu Miejskiego w Świdnicy. Podczas czynności kontrolnych okazano dokumentację konkursową wraz z zawartymi umowami dotyczącymi prowadzenia w 2025

roku i w 2026 roku przez Caritas Archidiecezji Świdnickiej i Fundację Pomocy Biednym Dzieciom „Ut Unum Sint” łącznie dwóch placówek wsparcia dziennego z programem socjoterapeutycznym dla dzieci i młodzieży – świetlic środowiskowych. Z ich oferty skorzystało 88 dzieci z rodzin zagrożonych kryzysem lub przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.

(dowód: akta kontroli str. 21 – 30, 137 – 208)

3. Współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo – wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo – terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym, zgodnie z art. 176 pkt 5 ustawy.

W badanym okresie Gmina Miejska Świdnica na podstawie not obciążeniowych wystawianych przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Świdnicy⁴ ponosiła koszty pobytu dzieci w pieczy zastępczej w ustawowej wysokości. W okresie objętym kontrolą w podmiotach rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej na terenie powiatu świdnickiego i poza nim przebywało łącznie 154 dzieci (rodzinna piecza zastępcza – 87 dzieci; instytucjonalna piecza zastępcza – 67 dzieci).

(dowód: akta kontroli str. 56 – 79, 209 – 214)

4. Sporządzanie sprawozdań rzeczowo – finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie w wersji elektronicznej w terminie: do dnia 31 stycznia danego roku – za okres od dnia 1 lipca do dnia 31 grudnia poprzedniego roku oraz do dnia 31 lipca danego roku – za okres od dnia 1 stycznia do dnia 30 czerwca danego roku, zgodnie z art. 176 pkt 6 ustawy.

W okresie objętym kontrolą Gmina Miejska Świdnica za pośrednictwem Centralnej Aplikacji Statystycznej przekazała w terminie ustawowym dwa sprawozdania rzeczowo – finansowe z wykonywania przez gminę zadań z zakresu wspierania rodziny:

- w dniu 29 stycznia 2025 r. za II półrocze 2024 r.,
- w dniu 24 lipca 2025 r. za I półrocze 2025 r.

5. Prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy, zgodnie z art. 176 pkt 7.

⁴ zwane w dalszej części wystąpienia pokontrolnego „Centrum”

Na dzień kontroli 21 dzieci z 10 rodzin pochodzących z terenu miasta Świdnica, oczekiwało na realizację postanowień sądowych o umieszczeniu ich w pieczy zastępczej. Wszystkie dzieci do czasu zapewnienia przez powiat świdnicki miejsc w pieczy zastępczej, przebywały w swoich środowiskach rodzinnych monitorowanych przez pracowników MOPS: pracownika socjalnego (5 rodzin, 11 dzieci) i asystentów rodziny (5 rodzin, 10 dzieci). Z informacji zawartych w ankiecie działalności MOPS w zakresie realizacji zadań własnych gminy wskazano, że monitoring sytuacji ww. rodzin obejmował działania asystenta rodziny w zakresie wizyt w środowisku, prowadzenia rozmów, w tym motywujących do podjęcia leczenia uzależnienia, terapii rodzinnej, udziału w szkoleniach podnoszących kompetencje wychowawcze, monitorowania sytuacji zdrowotnej rodziny, wskazywania możliwości podjęcia zatrudnienia oraz współpracę z placówkami oświatowymi, grupą diagnostyczno – pomocową, poradnią leczenia uzależnień, radcą prawnym, Miejskim Zarządem Nieruchomości, Wydziałem Lokalowym Urzędu Miejskiego w Świdnicy.

Na podstawie analizy przedłożonej dokumentacji wszystkich ww. rodzin stwierdzono, że:

- a) w przypadku 3 rodzin monitorowanych przez asystenta rodziny (A.Ś.; A.K.; S.D i S.T) podejmowane przez niego czynności i działania były wzmożone (częste wizyty, rozmowy, motywacja do działania, do udziału w oferowanych formach wsparcia), obejmowały kontakt z placówkami oświatowymi, służbami mundurowymi, kuratorem sądowym, sporządzanie sprawozdań do sądu, prowadzono stały monitoring sytuacji dziecka w rodzinie;
- b) w przypadku 2 rodzin monitorowanych przez asystenta rodziny (M.Ch. – 1 dziecko, postanowienie sądowe z 18.11.2025 r.; P.G. – 2 dzieci, postanowienie sądowe z 18.06.2024 r.) także podejmowane przez niego czynności i działania były wzmożone (częste wizyty, rozmowy, motywacja do działania, do udziału w oferowanych formach wsparcia), obejmowały kontakt z placówkami oświatowymi, służbami mundurowymi, kuratorem sądowym, sporządzanie sprawozdań do sądu, przy czym z uwagi na zaistniałe w rodzinach sytuacje (w jednym przypadku wyprowadzka rodziny z dziećmi za granicę; w drugim przypadku pobyt matki z dzieckiem w wieku 1 roku i 4 miesięcy w hostelu Fundacji „Ut Unum Sint”, agresywne zachowania matki, wszczynanie kłótni w hostelu, interwencje Policji wobec matki, jej problemy finansowe, windykacja komornicza, plan wyjazdu z dzieckiem za granicę,) stwierdzono, że prowadzony monitoring sytuacji rodziny nie uwzględniał współpracy z organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej w zakresie wykonania przedmiotowych postanowień sądowych. Wobec rodziny M.Ch.

w następstwie sugestii zespołu kontrolującego, zostało sporządzone pierwsze pismo do Centrum o niezwłoczne umieszczenie chłopca w pieczy zastępczej. Wobec rodziny P.G. także podczas czynności kontrolnych wskazano na zasadność powiadomienia Centrum o pobycie rodziny za granicą w kontekście wydanego postanowienia sądowego o umieszczeniu dzieci w pieczy zastępczej. Zostało wysłane pismo do sądu (dw. Centrum), ale informujące o zakończonej pracy asystenta z rodziną. W świetle powyższego oraz mając na uwadze art. 3 ust. 2 ustawy wskazuje się na konieczność każdorazowego informowania o bieżącej sytuacji dziecka i współpracy podmiotów działających na rzecz dziecka i rodziny, w szczególności wobec, której sąd wydał postanowienie w przedmiocie ingerencji we władzę rodzicielską i wskazał miejsce pobytu dziecka;

- c) w przypadku 5 rodzin, wobec których sąd rodzinny orzekł o umieszczeniu dzieci w pieczy zastępczej, objętych wsparciem przez pracownika socjalnego stwierdzono niewystarczający kontakt i monitorowanie funkcjonowania rodziny (np. rodzina J.J. – pismem z 30.07.2025 r. Centrum powiadomiło o wydanym przez sąd postanowieniu o umieszczeniu dziecka w pieczy zastępczej z prośbą o objęcie rodziny monitoringiem, 5.08.2025 r. notatka pracownika socjalnego o niezastaniu rodziny w domu, 14.08.2025 r. pisemne wezwanie rodziny do kontaktu, 14.08.2025 r. pismo do Centrum o braku kontaktu z rodziną. Od września 2025 r. do dnia kontroli nie stwierdzono dokumentacji potwierdzającej monitoring sytuacji w rodzinie; rodzina Z.O. – 8.04.2025 r. Centrum powiadomiło o wydanym przez sąd postanowieniu o umieszczeniu dziecka w pieczy zastępczej z prośbą o objęcie rodziny monitoringiem, 23.04.2025 r. protokół pracownika socjalnego z wizyty w środowisku rodziny, 22.01.2026 r. notatka pracownika socjalnego z rozmowy z rodziną. Od maja 2025 r. do dnia kontroli nie stwierdzono dokumentacji potwierdzającej monitoring sytuacji w rodzinie);
- d) w każdej z 10 rodzin nie stwierdzono dokumentacji potwierdzającej ścisłą współpracę z Centrum w zakresie monitoringu funkcjonowania rodziny, w tym konieczności niezwłocznego zabezpieczenia dzieci w obliczu bieżących wydarzeń w rodzinie czy wobec upływu czasu. W dokumentacji rodzin znajdowały się pisma będące odpowiedzią na wniosek z Centrum sporządzony na okoliczność poinformowania MOPS o wydanym postanowieniu z jednoczesną prośbą o monitoring rodziny na czas wskazania pieczy zastępczej, co uznaje się za niewystarczające.

Wobec powyższego oraz mając na uwadze art. 3 ust. 2 ustawy wskazuje się na konieczność prowadzenia monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy w częstotliwości pozwalającej na bieżącą ocenę sytuacji dziecka, w tym oceny poziomu zaspakajania jego potrzeb przez rodziców (m.in. egzystencjalnych, emocjonalnych, edukacyjnych, zdrowotnych, społecznych) oraz w sposób umożliwiający na stwierdzenie współpracy m.in. z organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej i płynną wymianę informacji, szczególnie w kontekście utrzymującego się wysokiego poziomu liczby dzieci z terenu powiatu świdnickiego oczekujących na umieszczenie w podmiotach pieczy zastępczej.

e) z informacji zawartych w ankiecie dotyczącej realizacji zadań własnych gminy w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej wiadomo, że w okresie objętym kontrolą do MOPS wpłynęło 100 zgłoszeń dotyczących 102 rodzin z dziećmi zagrożonych kryzysem lub przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo wychowawczych. Źródłem informacji byli m.in. kuratorzy sądowi, placówki oświatowe, Centrum, policja, sąd rodzinny, osoby spokrewnione, anonimowe. Informacje przekazywane były pisemnie i ustnie (osobiście, telefonicznie). Podejmowane działania obejmowały m.in. wsparcie asystenta, systematyczny monitoring, oferowano poradnictwo specjalistyczne, wymianę informacji, zabezpieczenie dziecka, sporządzenie wniosku do sądu rodzinnego (np. objęcie rodziny nadzorem kuratora sądowego), uruchomienie procedury „Niebieskie Karty”, sporządzenie zawiadomienia do prokuratury o możliwości popełnienia przestępstwa, zapewnienie miejsca w domu samotnej matki.

(dowód: akta kontroli str. 53 – 54, 216 – 238)

6. Realizacja przez gminę rządowych programów z zakresu wspierania rodziny oraz rządowego programu wsparcia rodzin z dziećmi, zgodnie z art. 177 ustawy.

W ramach zadań zleconych gminie z zakresu administracji rządowej w roku 2025 realizowano program rządowy dotyczący wspierania rodziny „Posiłek w szkole i w domu”. Program realizowany był w bieżącym roku.

(dowód: akta kontroli str. 55)

7. Zgodność zatrudniania i kwalifikacji zawodowych asystenta rodziny z art. 12 ustawy.

Tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny oraz ich finansowanie, zgodnie z art. 176 pkt 2 i pkt 4 lit. b ustawy.

W okresie objętym kontrolą zatrudnionych było sześciu asystentów rodziny. Na podstawie przedłożonych dokumentów z akt osobowych stwierdzono zgodność zatrudnienia asystentów z wymogami kwalifikacyjnymi określonymi w ustawie. Asystenci zostali zweryfikowani w zakresie art. 12 ust. 1 pkt 2 – 4 ustawy. Potwierdzono spełnienie przez asystentów warunku, o którym mowa w art. 12 ust. 1 pkt 5 ustawy, tj. niefigurowanie w bazie danych Rejestru Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym z dostępem ograniczonym.

W ankiecie dotyczącej realizacji zadań własnych gminy w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej oraz zgodności zatrudniania asystentów rodziny z wymogami kwalifikacyjnymi, dyrektor MOPS wskazała, że asystenci rodzin mieli możliwość podnoszenia swoich kwalifikacji zawodowych m.in. poprzez uczestnictwo w szkoleniach, konferencjach, warsztatach, indywidualnych konsultacjach psychologicznych. W okresie objętym kontrolą asystenci uczestniczyli w łącznie 10 formach podnoszenia kwalifikacji zawodowych związanych tematycznie z metodyką pracy, wypaleniem zawodowym, poradnictwem prawnym, udzielaniem pierwszej pomocy przedmedycznej. Przez cały 2025 rok, 3 asystentów korzystało z indywidualnych konsultacji psychologicznych dla pracowników MOPS obejmujące wieloaspektowy ogląd pracy. Pozostałe szkolenia zostały zrealizowane w grudniu 2025 r. (6 szkoleń/warsztatów), w listopadzie 2025 r. (1 seminarium) i w październiku 2025 r. (2 szkolenia). W okresie objętym kontrolą w planie finansowym Ośrodka zabezpieczono środki finansowe na przedmiotowe szkolenia.

Podkreślenia wymaga, iż należy zapewnić ciągłość powyższych działań, stale dbając o przedmiotowy rozwój zawodowy asystenta rodziny w każdym roku budżetowym.

(dowód: akta kontroli str. 52, 135 – 136, 239)

W wyniku przeprowadzonej kontroli kompleksowej w trybie zwykłym Urzędu Miejskiego w Świdnicy stwierdzono nieprawidłowość wymagającą wydania zalecenia pokontrolnego w badanym obszarze:

1. W jednym przypadku brak monitorowania funkcjonowania rodziny po zakończeniu pracy z rodziną.

IV. Pozostałe informacje i zalecenia pokontrolne:

Kontrola została odnotowana w Księżce kontroli pod numerem 1 w części dotyczącej 2026 roku. Postępowanie kontrolne przeprowadzono na podstawie udostępnionej dokumentacji merytorycznej realizowanych zadań, dokumentacji potwierdzającej kwalifikacje zawodowe asystenta rodziny oraz wyjaśnień złożonych przez zastępcę dyrektora MOPS wskazanego przez Prezydenta Świdnicy do reprezentowania Gminy w zakresie postępowania kontrolnego.

Niniejsze wystąpienie pokontrolne sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach. Jeden egzemplarz przekazano Prezydentowi Świdnicy, drugi złożono do akt postępowania kontrolnego nr PS-NKWR.431.2.1.2026.JL.

Na podstawie ustaleń kontroli, w celu poprawy realizacji kontrolowanych zadań, wydaje się zalecenie pokontrolne:

1. Prowadzić monitoring funkcjonowania rodziny po zakończeniu pracy z rodziną.

Podstawa prawna: art. 15 ust. 1 pkt 16 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2025 r., poz. 49)

Termin realizacji: na bieżąco.

Pouczenie:

Zastrzeżenia do wystąpienia pokontrolnego, w tym wystąpienia niezawierającego zaleceń pokontrolnych, składa się na zasadach określonych w art. 197d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. 2025 r., poz. 49).

Proszę w terminie do dnia **13 marca 2026 r.** o powiadomienie Wojewody Dolnośląskiego o sposobie realizacji zalecenia, uwag i wniosków przedstawionych w niniejszym wystąpieniu pokontrolnym.

INSPEKTOR WOJEWÓDZKI

Joanna Laskowska

(przewodniczący zespołu inspektorów)

INSPEKTOR WOJEWÓDZKI

Martyna Kwiecińska

(członek zespołu inspektorów)

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO

(kierownik jednostki kontrolującej)

Zastępca Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej